

ПЛОВИ ЛАЂА, А НА ЛАЂИ...

Дунав и његова плава боја

Човен, где год био, носи своју лепоту. Он је може пронаћи и у блатној води својеглаве рене

Дунав смо одувек својатали као нешто што нам је драго и нешто што нам је у крви и у свести. То је баш она жила куцавица која нам је вечно и у срцу добовала да ће бити како ће бити. Никада се нисмо могли ни надати и припремити за суше и спарине небеске које су потамниле све што је нежним рукама и храпавим, земљи дато као семе. Нисмо се никада могли ни надати кад ће Дунав поплавити њиве и паорску муку, јер ни Дунав се не договара са овојим чаушима што су му притоке и млада браћа и сестре. Дунав је Дунав, а његове ћуди су само њему знане. Ми остали смо само пратиоци једног старца који већ миленијумима хита од Шварцвалда до Црног мора. И суче плаве и мутне бркове од таласа саплетене и увијене.

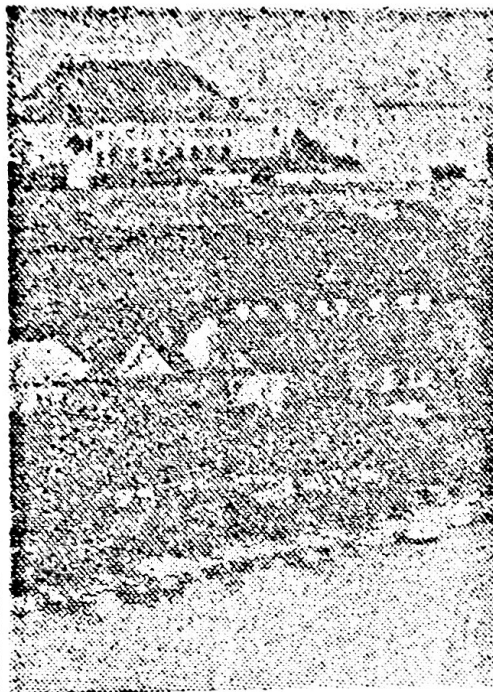
Ретко је ко имао прилику да види реку, највећу у Европи, од средине и њене највеће силе и разузданости, што се као пустахија преврће од снаге и бећарлука, до оне брзе и одвећ сиромашне водом и плитке немоћнице што шибља и пузи по урезаним и само њему знаним путевима. Леп је и тужан Дунав.

Многи су се од нас наслушали прича о лепом плавом Дунаву. О бечким варијантама кринолина и сандотина, о оном Дунаву што извире испод валцерских сукања и музике која је вазда терала на сузе. Ваљда је због тога и Дунав у песмама и у свести свих постао и остао плав, као да је ове што је чињено на њему и око њега рађено кроз индигу.

Дунав је вечно био и остао мутан. Сви који другачије кажу, дају и себе оправдавају. Дунав се вечно ваљао и гротао, пењео и смрдио, мирисао и ћутао. Он је једини остао стаман и постојао а

наборак од муке и овега онога што му се на обалама вековима догађало.

Кренусмо бродом „Детелинара“, једним од најбољих самоходних бродова у саставу новосадске Радне организације „Херој Пинки“. Кренусмо у неизвесност реком која је почела да сахне и да се жедна опире себи и бродовима. Кренусмо на пут а ни свесли нисмо

Петроварадинска тврђава је на 1.255. дунавском километру

били да ће баш тај пут поново доказати и показати све сиромаштво плаветнила и лепоту онога што се зове звекет камења и шкрипа песка под бродом и међу зубима.

На брод сам се попео са нешто ствари и ранијег другарства. Давали су ми наду да ћу бити свој на својему и да ћу имати миран сав следећих двадесетак дана колико ћемо пловити дуж хиљаду и две стотине километара водом. Да,

ба ми прогноза и даба ми осећање мира. Већ по укрцању у мени се створио огроман покор и клисура кроз који је стално текао баш онај фекални Дунав што ме вечно обеспокојава.

Брод „Детелинара“ се напунио фамилијама. Лађарска деца пиште за очевима. Мајке су оне из прича и бајки што чекају извештаје о водостању и хране децу причајући им приче како су им очеви најбољи и једини. Тешко је бити лађарска и бродарска жена, супруга и мајка. То се зна и то се поштује вечно и дуговечно. Спаковале су мужевима веш, нешто мало хране, а много мириса и слика од фамилије. Све мирише на оно: да ми дођеш што пре.

Кренуо брод „Детелинара“ са новосадског дока у посао и авантуру. Кренуо је носећи ђубриво за Немачку, кренуо је брод пун оптимизма и наде да ће бити све у реду, а опет у сваком лађарском оку треперила је и нека већ утабана и посивела туга што мора поново да се одвоји од најближих. Иде Дунав и на нас цури. Што би рекли, ми кренемо узводно. Немци кажу „Цум берг“. Иза нас остаде Нови Сад на 1.255. дунавском километру. За све оне који не знају да упамте: Дунав се рачуна од нуле тамо где се улива у Црно море, подно Сулине, а плован је све до иза Регензбурга и Келхајма, што се налазе на 2.380. километру и још малко даље. Ето, то би био пловни пут дунавски, а његова плава боја остаје и остаће у пеоми и њигде више. Нека тако и буде.

Лазар Бојановић

Сутра:

ЦАРИНА И ПАРЧЕ ШВЕРЦА

КАМЕРОМ И ПЕРОМ

Упловила „Детелинара“

После 48 дана пловидбе, најдуже до сада, прексиноћ пред поноћ у матичну луку упловио је брод „Детелинара“ РО „Херој Пинки“ из Новог Сада. У прохладној ноћи на везу су их нестрпљиво ишчекивали деца и супруге. До крајње пловне тачке Дунава — места Келхајма у СР Немачкој, брод дуг 76 метара, са 756 тона вештачког ђубрива, без проблема је донео пет

Због ниског водостаја и камени тог дна више су времена провели чекајући усидрени него што су пловили, а у Шалдингу су морали изнети 300 тона ђубрива да би се растеретили и смањили газ.

Када су истоварили свој терет помогли су, и посади „Салајке“, тако што су их растеретили за 450 тона ђубрива, које су поново пренели до Келхајма. Враћајући се ку

Лађари са својим породицама

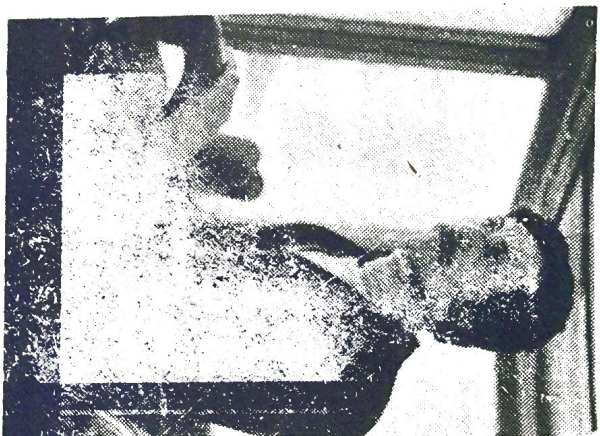
члану посаду: Млађена Голубовића-капетан, Милорада Нешића-заповедник строја, Гордана Мелвана — официр палубе, Радмила Веселиновића-боцман и Весну Борчански — куварица.

ћи у Линцу су примили 780 тона пшенице коју су однели до Београда. Посада жељна копна и својих породица предала је оптерећење броду новој посади и отишла на заслужен одмор. С. Златек

SUSRETI

MLADEN GOLUBOVIC PLOVI NA LEDOLOMCU »ČAKOR« VEĆ DESETU GODINU...

DALJ — NAJTEŽA »KRIVA DRINA« I POSADI JE MUČNO KAD BROD POMOĆU VIBRACIONIH UREDAJA LOMI LED...

Na zapovjedničkom mostu »Čakora« već šest godina — »rječni vuk« Mladen Golubović

NOVI SAD — Led je i ove zime zarobio Dunav. Teško je predvidjeti koliko će ledene sante ploviti rijekom. Borba sa stihijom počela je prošlog tjedna, a potrajat će i dalje, ako temperatura ne poraste.

»Čakor« i »Vučevo«, dva naša ledolomca, zaisla imaju posla. Ti brodovi namijenjeni su razbijanju leda, najčešće tzv. ledenih čepova. Oba pripadaju brodogradilištu »Heroj Pinkić« u Novom Sadu.

MLADEN GOLUBOVIĆ, 29-godišnji kapetan unutrašnje plovidbe na »Čakoru«, na tom brodu je otkako je počeo ploviti Dunavom 1969. godine. Zato je on, najvjerovatnije, i najpozna-

niji da govori o tom ledolomcu, na čijem je komandnom mostu već šest godina.

— Posljednje zime nisu nas previše zaposlile. Sjećam se kada smo 1969. godine bili mobilizirani na »Dajskom čepu«. To je bio početak, a tu prijeti stalna opasnost od izlivanja rijeke zbog »Dajške krivine«. Naša je dionica od Slankamena do Vukovara, ali priskaćemo u pomoć i mađarskim ledolomcima, koji obavljaju posao kod Apatina i u »Dajskoj krivini«. Ove zime evo ponovo posla za nas... — kaže kapetan Čakora. Uzvodno od »ledenog čepa« vodi staj je porastao tri metra i opet prijeti izlivanje Dunava.

— Kako živite na ledolomcu? — pitamo kapetana »Čakora«.

— Ujeti za život su na »Čakoru« ovih dana otežani. Ukupno je 12—13 članova posade, a radimo u dvije smjene, po šest sati.

— Mobilno stanje?

— Cjelokupna posada je na brodu, i praktično nema izlazaka. U svakom momentu smo spremni isploviti na kritično mjesto.

— Sto je, zapravo, najteže?

— Posada je izložena velikim naporima, posebno u trenucima kada se radi s vibracionim uređajima. Ako to netko ne podnosi to mu dođe kao jaka »morska bolest«, iako na rijeci.

— Dunavom prolaze sante leda. Radite li vi i nešto drugo?

— Naš »Čakor« radi na prijevozu nafte, čak i u ovo vrijeme kada je led najveća opasnost. T predstavljaju veće opterećenje nego u normalnim uvjetima plovidbe. Misim da drugi dio godine kada nam glavni posao.

Tada prevoznim iz Elmira, preko Tise za potrebe Ratnerije nafte Novi Sad.

— Kako lomite led?

— U praksi su poznati tri načina mjesta zaustavljanja leda i s obzirom na to kuje veće zagušivanje. Ledolomci se uside ispod tih mjesta, a ponovo je pravilo da se led lomi uzvodno.

Na »Čakoru« je posada mlada, prosječno 35 godina. Oni, koje smo zatekli na ledolomcu, koji je ukotvoren na Beogradskom keju, čekali su signal za pokret prema Dalju i užurbano se pripremali za akciju. Istina, »Čakor« je to posljednje godine bio dežuran kod Novog Sada i zadužen za »red«, čuvajući brodove koji su se sklonili u pristaništa, da izbjegniju led.

Nije prošao ni pola sata časkanja a »Čakor« je već morao krenuti na zadatak, trenutno lokalni, a već sutra ujutro prema Vukovaru, da pomogne mađarskim ledolomcima, u razbijanju ledenih barijere kod »Dajške krivine«.

F. DEVLJEV